

120 jaar NVR – Feminext

14 december 2018

Speech Nenita La Rose – voorzitter Nederlandse Vrouwen Raad

Een hele Goedemorgen dames en heren,

Namens het NVR bestuur heet ik u van harte welkom bij de viering van ons 120 jarig bestaan. Geweldig dat u allen dit moment met ons wilt meemaken.

Ik wil namens de NVR mijn dank uitbrengen aan de directie van KPMG voor het ruimhartig beschikbaar stellen van deze prachtige locatie en faciliteiten. Wij waarderen dit gebaar van solidariteit zeer.

Ons lustrumbijeenkomst in deze zakelijke omgeving mag gezien worden als een welkom voorbeeld van steun uit het bedrijfsleven aan onze emancipatorische beweging.

Dames en heren.

Het jaar 1898 was een historisch keerpunt in de geschiedenis van de Nederlandse vrouwenbeweging.

In 1898 bundelde een groot aantal individuele vrouwen de krachten om op de Nationale Tentoonstelling van Vrouwenarbeid voor het eerst zichtbaar te maken hoeveel werk vrouwen eigenlijk al verzetten.

Maar ook...hoeveel er op weg naar gelijkheid nog te doen was.

De Nederlandse Vrouwen Raad heeft sindsdien hoogtepunten en dieptepunten gekend. Wij hebben in de loop van de tijd keuzen moeten maken; de koers moeten wijzigen. Maar wij hebben naar mijn overtuiging, met al die ups en downs, de tand des tijds toch goed doorstaan.

Wij weten immers dat emancipatie nooit een lineair proces omhoog zal zijn.

Er zijn altijd tegenslagen te verwerken en er zullen zich altijd tegenkrachten manifesteren. Zo zit onze wereld nu eenmaal in elkaar.

Na alle geboekte successen – waarvan sommige historisch – zijn wij nu in een tijdperk van stilstand geraakt. Wij leren uit studies en analyses dat momenteel de ongelijke behandeling tussen mannen en vrouwen in Nederland zelfs weer toeneemt.

De groei van het aandeel van vrouwen in de politiek, op de arbeidsmarkt, of in leidinggevende posities stagneert. Op de gelijkheidsranglijst van 2017 zakte Nederland van de 16^e naar de 32^e plek.

En dus – 120 jaar na haar oprichting – staat de NVR weer op een kruispunt.

Een moment van keuze voor vernieuwing, verjonging en frisse ideeën.

Want van een voltooide emancipatie is immers nog lang geen sprake. Wij moeten daarvoor blijven strijden, ook voor en met de toekomstige generaties. Wat wij niet doen is opgeven!

Dames en Heren,

Het was Beyonce, de allergrootste vrouwelijke popster van onze tijd, die in 2008 zong: “If I were a boy, even just for a day”.

Beyonce verbeelde zich in dit liedje hoe zij zich allemaal mannendingen zou kunnen permitteren, zonder op haar gedrag te worden aangesproken: go drink beer with the guys, chase after girls, kick it with who i wanted, and never get confronted for it, cause they stick up for me.”

Beyonce wist dat zij als jongen overal ongestraft mee zou kunnen weggomen vanwege de grenzeloze onderlinge mannen–solidariteit.

Haar lied werd een absolute wereldhit. Het raakte kennelijk die gevoelige snaar die toch diep binnen bij de meesten van ons kan worden aangeroerd. Namelijk het besef dat ongelijkheid tussen man en vrouw eigenlijk niet OK is.

En het was Rebecca Solnit, de feministische publiciste, die in 2017 in een essay onthulde hoe zij als kind voor haar moeder eigenlijk wel de perfecte zoon had willen zijn: intelligent, ambitieus en onafhankelijk.

En de handige fixer van allerlei praktische probleempjes rond het huis. Hoe verschillend zou haar leven dan zijn verlopen, vroeg Solnit zich af.

Natuurlijk waardeert Solnit het vrouw-zijn. Maar zegt zij: het voelt tegelijk te vaak als een gevangenis. En dan ga je vanzelf hunkeren naar de ontsnapping uit deze gevangenis.

De vraag die wij ons de afgelopen decennia zijn blijven stellen is: hoe wij definitief het dominante paradigma van vrouwelijke ondergeschiktheid kunnen doorbreken.

Wij zijn door de jaren heen blijven geloven in Zusterschap. Het sociaal, ethisch en emotioneel pact tussen vrouwen, ongeacht afkomst, religie en etniciteit.

Hoe mooi zie je dat terug in de enorme diversiteit van achtergronden van de bij onze koepel aangesloten vrouwenorganisaties.

Wij delen met die miljoen vrouwen die bij onze leden betrokken zijn, het zusterschap als gevoel van vrouwelijke saamhorigheid waarmee sociale verandering teweeg wordt gebracht.

Op basis hiervan kunnen wij samen verder strijden. Niet tegen de mannen. Maar zoveel als mogelijk met die mannen, die zich met onze strijd kunnen identificeren.

Maar de realiteit is, dat bij de emancipatie discussie de solidariteit van mannen te vaak buiten beschouwing wordt gelaten.

Rebecca Solnit herinnert ons er terecht aan dat ook voor mannen het man-zijn als een gevangenis kan voelen. Een gevangenis die hun voorschrijft wat te zeggen, wat te doen en wat te voelen. En waarin ook zij zich opgesloten kunnen voelen.

Emancipatie is geen exclusief vrouwen–ding, geen eenzijdige gedachtewisseling, geen eenzijdige strijd.

John Morijn, verbonden aan de Rijksuniversiteit Groningen, en feminist, vroeg zich in een artikel af, hoe wij als feministen – zowel man als vrouw – de passieve emancipatiebankzitters en traditionalisten meer kunnen meenemen in ons denken.

Morijn is van mening dat wij eerlijk moeten zijn over het feit dat wij ons eigenlijk de praktische uitwerking van totale vrouw–man–gelijkheid en gelijkwaardigheid nog niet goed in alle aspecten kunnen voorstellen.

We hebben het allemaal immers nog nooit ervaren. De behoefte aan stuurmanskunst, in het emancipatie debat geldt dus ook voor de mannelijke bemanning van het gezamenlijke schip.

Morijn's pleidooi is: Betrek ze erbij. Met een duidelijke boodschap en een uitgestoken hand. En dat kan volgens mij. Want gelukkig is de feministische beweging nu veel breder en inclusiever dan wij eerder hebben meegemaakt.

Wij moeten duidelijk blijven zijn en nooit schromen om aan te geven waar de schoen wringt. Als wij vrouwen het de mannen niet vertellen, zullen zij niet allemaal vanzelf weten dat onze vrijheid ook hun vrijheid kan en moet zijn.

Dames en heren,

De titel van dit symposium “Feminext“, staat voor het moderne feminisme waarbij verleden, heden en toekomst worden verbonden door thema's die na 120 jaar nog steeds actueel zijn.

Wij blijven overheden en beleidsmakers confronteren met de kritische geluiden vanuit de achterban.

Beleidsbeïnvloeding blijven wij zien als onze natuurlijke opdracht.

Waar wij dringend behoefte aan hebben is brede consensus over de nieuwe , eigentijdse strategieën in onze emancipatorische strijd.

En als platform en spreekbuis voor vrouwenbewegingen gaat ook de NVR op zoek naar nieuwe samenwerkingsvormen.

Maar vooral ook zullen wij verjongen!

Dat is onze plicht om ook voor de komende generatie de participatie van vrouwen in het gehele maatschappelijke leven veilig te stellen.

En natuurlijk koesteren wij onze internationale stem, bijvoorbeeld door jaarlijks onze VN Vrouwen vertegenwoordiger aan te wijzen, die de General Assembly van de VN toespreekt.

Vrienden,

Is deze 120-jarige oude dame nog springlevend?

Is er een feminext?

Is er nog plek voor zusterschap?

Is er draagvlak voor samenwerking tussen seksen?

Wat zijn onze breed gedragen strategieën?

Dat zijn de vragen die vandaag op dit symposium aan de orde zullen komen.

Met uitwisseling van visies in de workshops, en met een grote verzamelde rijkdom aan meningen.

Wat ik zelf op voorhand wel zeker weet, is dat dit allemaal zal gebeuren met een strijdbaarheid die niet onderdoet voor de vrouwen van het eerste uur.

Voorspeld is dat in het huidige emancipatie tempo het nog 100 jaar zou kunnen duren voordat wij volledige gelijkheid zullen beleven. Dat is hopelijk te pessimistisch!

Wij richten ons voor nu op 2030.

Door onze krachten te blijven bundelen in de Nederlandse Vrouwen Raad, zal met uw aller hulp de NVR in ieder geval ook in 2030 een sterk forum van vrouwen blijken te kunnen zijn.

Dank, dat u allen dit moment samen met ons wilt beleven.

Ik wens u een erg productieve, gedachten-prikkelende en inspiratieve dag toe!